

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14CoE/5/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8415203637
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8415203637.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS s.r.o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464, zastúpeného advokátkou JUDr. Veronikou Kubrikovou, PhD., so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, IČO: 42 174 716, korešpondenčná adresa Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, proti povinnému: W. O., nar. XX.X.XXXX, bytom I. X, o vymoženie 1.630,39 eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č. k. 3Er/264/2015-14 zo dňa 26.5.2015, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvého stupňa.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Michala Brožinu o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodu, že sa vymáha plnenie zo spotrebiteľskej formulárovej zmluvy a rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Konštatoval, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je neprimeranou podmienkou a spotrebiteľ ňou nie je viazaný. Preto podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie a navrhol, aby príslušný súd uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovuje, alternatívne, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom. Je toho názoru, že súd prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o vydanie poverenia, a to skúmaním iných listín ako pripúšťa znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, a zákonné limity pre skúmanie exekučného titulu podľa § 45 ods. 1,2 ZoRK a prekážky rozsúdenej veci, a to skúmaním rozhodcovskej doložky. Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké právne účinky ako rozsudok všeobecného súdu, má ním byť exekučný súd viazaný rovnako. Exekučný súd preto nemá oprávnenie skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol tento vydaný, keďže doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 ZoRK). Poukázal na to, že právny predchodca oprávneného postupoval v súlade s § 93b zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku. Poukázal tiež na nemožnosť aplikácie Smernice 93/13/EHS a rozsudkov Súdneho dvora EÚ, ako aj na neprimerané zvýhodňovanie povinného pred exekučným súdom na základe jeho postavenia.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie bez zopakovania, či doplňovania dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa. Preto tak urobil bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 213 ods. 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O.s.p.). Pri preskúmaní napadnutého uznesenia bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený toto uznesenie preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutého uznesenia dospel odvolací súd k záveru, že odvolaniu oprávneného nie je možné vyhovieť.

Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne prvostupňový súd aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej doložky. Najvyšší súd SR už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3Cdo 146/2011 najvyšší súd judikoval, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný. Obdobne porovnaj aj uznesenie NS SR vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011.

Pre rozhodnutie odvolacieho súdu bolo potrebné vyriešiť v prvom rade právnou otázkou, či a v akom rozsahu je preskúmateľný právoplatný a vykonateľný rozsudok rozhodcovského súdu, v ktorom je neplatná rozhodcovská zmluva, ktorá by mala zakladať jeho právomoc.

Je nepochybné, že Zmluva o úvere zo dňa 5.5.2008 podpísaná medzi predchodcom oprávneného a povinným je zmluvou spotrebiteľskou.

Pre konečné rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci má zásadný význam skutočnosť, že rozhodcovská doložka, uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach (ďalej len „VOP“) nebola individuálne dojednaná, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu SR prejednávajúcu danú problematiku. Tak napríklad v uznesení sp. zn. 6Cdo 1/2012 zo dňa 21.03.2012, Najvyšší súd SR zaujal názor, že oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. jej neplatnosťou nebránia ust. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c) zák. č. 244/2002 Z. z.. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty, než spotrebiteľ. Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu, a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci, v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu, alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy, podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu, alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy, a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúcim materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takouto skutočnosťou spôsobujúcou neplatnosť rozhodcovskej zmluvy je aj neprijateľnosť zmluvného ustanovenia o rozhodcovskej doložke z dôvodu, že táto nebola individuálne dohodnutá, a že spôsobila nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného.

V článku 3 bod 7 Zmluvy o úvere sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad sa budú rozhodovať v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.

V článku 10.2 Všeobecných obchodných podmienok sa Banka a Klient dohodli na rozhodcovskej doložke týkajúcej sa riešenia všetkých sporov, ktoré medzi nimi vzniknú z právnych vzťahov vzniknutých pri poskytovaní Služieb, Bankových produktov a/alebo vykonávaní Bankových obchodov, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik príslušnej Zmluvy v tomto znení: a) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Banka, predloží tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania; b) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Klient, je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania alebo všeobecnému súdu.

Vychádzajúc z ustanovenia § 53 ods. 1, 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka v znení účinnom už aj v čase uzatvárania spotrebiteľskej zmluvy medzi účastníkmi konania, nesmú spotrebiteľské zmluvy obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takouto neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve je aj dojednanie, vyžadujúce v rámci individuálne nedojednávanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil v rozhodcovskom konaní pred rozhodcom, ktorého sídlo je neprijateľne vzdialené od bydliska spotrebiteľa.

Rozhodcovská zmluva, či rozhodcovská doložka, ktoré neboli individuálne dohodnuté, nesmú zhoršovať postavenie spotrebiteľa v rozhodcovskom konaní v porovnaní s jeho základnými právami v súdnom konaní. Jedným z týchto práv je aj právo na ústne prejednanie veci pred všeobecným súdom spotrebiteľa, ak je v postavení odporcu (§ 84, § 85 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci si zmluvné strany dohodli výlučnú právomoc rozhodcovského súdu, pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Banka. Takéto dojednanie rozhodcovskej doložky spĺňa podmienku neprimeraného (nekalého) zmluvného ustanovenia, pretože zakladá právomoc na rozhodnutie rozhodcovského súdu so sídlom v Bratislave, ktoré je vzdialené od miesta bydliska povinného (I.) viac ako 350 km, a tým spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ustanovenie § 26 ods. 1 z. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní predpokladá ústne pojednávanie pred rozhodcovským súdom, pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak, alebo pokiaľ rozhodcovský súd nerozhodne, že konanie bude písomné. Zmluvné ustanovenie vylučujúce ústne pojednávanie rozhodcovského súdu, ktoré nebolo individuálne dohodnuté, či aj teoretická možnosť rozhodnutia rozhodcovského súdu, že konanie bude písomné, zhoršujú postavenie spotrebiteľa v porovnaní so súdnym konaním, a teda zväčšuje rozsah nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Za individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy treba považovať také, ktorému predchádzalo poučenie spotrebiteľa o právnych dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy so zameraním na zhoršenie procesných práv a povinností v neprospech spotrebiteľa v porovnaní so súdnym konaním. Spotrebiteľovi musí byť pritom daná reálne možnosť voľby, či prijme alebo neprijme rozhodcovskú zmluvu. Voľba spotrebiteľa v prospech všeobecného súdu nesmie byť spojená s možnosťou neuzavretia samotnej spotrebiteľskej zmluvy. Veriteľ (dodávateľ) musí splnenie týchto podmienok individuálneho dojednávania rozhodcovskej zmluvy v prípade pochybností preukázať (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka), inak sa nepovažuje rozhodcovská zmluva za individuálne dojednanú.

Poučovaciu povinnosť veriteľa navrhujúceho uzavretie rozhodcovskej zmluvy spotrebiteľovi možno vyvodiť z ustanovenia § 93b zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách, upravujúceho podmienky uzavretia rozhodcovskej zmluvy.

Ani zo Zmluvy o úvere zo dňa X.X.XXXX, ani z ďalších listín, ktoré mal rozhodcovský súd a exekučný súd k dispozícii nevyplýva, že povinný pred podpisom zmluvy bol predchodcom oprávneného takto poučený. V dôsledku toho nastupuje zákonom stanovená domnienka, že takto dohodnutá rozhodcovská doložka sa nepovažuje za individuálne dojednanú. Táto rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného ako spotrebiteľa.

Neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky je daná tým, že sídlo rozhodcovského súdu nie je totožné so sídlom všeobecného súdu spotrebiteľa, a už vôbec nemá sídlo na inom mieste výhodnejšom pre spotrebiteľa. V preskúmvanej veci by bol všeobecným súdom povinného Okresný súd Kežmarok. Sídlo rozhodcovského súdu je v Bratislave, kde má sídlo predchodca oprávneného, ako aj oprávnený.

Pokiaľ rozdiel v procesných právach a povinnostiach vyplývajúcich z dojednaní rozhodcovskej doložky v porovnaní s právami a povinnosťami podľa Občianskeho súdneho poriadku, týkajúcich sa sídla rozhodcu, spôsobuje výraznú nerovnosť v neprospech spotrebiteľa, jedná sa o neprijateľnú, a preto neplatnú rozhodcovskú doložku.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08 zo dňa 04.06.2009 vyslovujúce stanovisko, podľa ktorého vopred stanovená podmienka v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a dodávateľom v zmysle Smernice (93/13/EHS), ktorá nebola individuálne dohodnutá, a ktorá priznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, spĺňa všetky podmienky, aby mohla byť z hľadiska Smernice 93/13/EHS kvalifikovaná ako nekalá. Teda podľa stanoviska Súdneho dvora spĺňa v zmysle Smernice všetky podmienky nekalosti (neprijateľnosti) už len dojednanie, že príslušným na riešenie sporov zo spotrebiteľskej zmluvy je všeobecný súd, v obvode ktorého má dodávateľ sídlo, a teda nie všeobecný súd spotrebiteľa.

Keďže v preskúmvanej veci nedošlo k platnému uzavretiu rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami, došlo tým k založeniu nedostatku právomoci rozhodcovského súdu na rozhodovanie v predmetnej veci, čo má za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku.

Za opodstatnenú nepovažuje odvolací súd ani obranu oprávneného týkajúcu sa tvrdého prekročenia právomocí exekučného súdu pri rozhodovaní podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

V tejto súvislosti odvolací súd opätovne poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 6Cdo 1/2012 zo dňa 21.3.2012. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t.j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou, súdy v exekučnom konaní nepreskúmvajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomocí rozhodcovského súdu má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriaci samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založený spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

Judikatúra súdov vrátane Európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú doložku nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

Z týchto dôvodov odvolací súd v súlade s § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil napadnuté uznesenie.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.